

ЦРАС Вх. № 470/31.08.2018г.

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. инж. Огнян Тишинов, доктор

Относно: Представен е за официална защита дисертационен труд от Димитър Райнов Загорски, докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Анатомия и биомеханика“ при НСА „Васил Левски“, на тема „ИЗСЛЕДВАНЕ НА МОРФОЛОГИЧНИТЕ, БИОМЕХАНИЧНИТЕ И ТЕХНИЧЕСКИТЕ ФАКТОРИ ЗА ТРАВМАТИЗЪМ ПРИ КАРАТЕ СЪСТЕЗАТЕЛИ“ за официална защита и присъждане на ОНС „доктор“ по научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. МЛФ)“, професионално направление 7.6 „Спорт“, научен ръководител доц. д-р Мария Гикова, доктор.

Дисертационният труд разглежда анатомофункционалния статус, биомеханичния анализ и травматизма в подготовката на състезатели по шотокан карате и особеностите на този процес. Актуалността на избраната тематика е несъмнена, имайки предвид, че при усъвършенстването на спортно-техническите умения и всеотдавателната оценка на факторите влияещи върху спортния травматизъм е възможно да се постигне овладяването му в тренировъчен и състезателен аспект. Темата е интересна, с практическа насоченост и е дисертабилна.

Дисертационният труд е с обем от 178 страници. Структурата му включва: (1) увод и концептуална постановка на изследвания проблем (85 стр.); цел, задачи, организация и методология на изследването (10 стр.); резултати, анализ на резултатите, изводи, препоръки (71 стр.); литература, на кирилица – 17 броя, на латиница 160 броя (1 стр.); приложения. За представяне на резултатите от изследването, в дисертационния труд са използвани 13 таблици и 21 фигури.

Дисертацията предлага множество научни задачи, отговаря на редица въпроси за антропоморфологичния статус на трениращите

занимаващи се със шотокан карате. Успехът в разработката на темата се дължи на задълбочената работа на дисертанта. Той е компетентен при анализа на анатомични и морфофункционални особености на съществуващата литература по въпроса, подготовката на състезателите, биомеханичните особености на шотокан карате, спортно-педагогическата подготовка, статистическите методи за анализ и интерпретация на получените резултати. Подробно е представен травматизмът в спорта и оценен в практически аспект от дисертанта както от гледна точка на шотокан карате, така и от професионална медицинска гледна точка. В главата литературен обзор много подробно са разгледани мускулните взаимодействия и тълкуването на активацията им във връзка с анатомичната структура на спортиста. Дисертацията е добре онагледена таблично и графично. Добро впечатление оставят подробно разработените глави за морфологичен и анатоμοфункционален анализ, а приносът в него във връзка с параметрите отнасящи се за вътрешните мазнини се отнасят към коефициента за физическа годност и бодимас-индекса при изследваната група лица. Налице е интересно тълкуване показано в първа глава свързано с оптимизиране на морфологичния статус според изискванията на специфичния спорт. Принос в глава първа представлява обяснението за действието на мускулните влакна изразено като контракция на миофибрилите като средство за предпазване от травматични увреди. В първа глава много подробно е представен травматизмът в спорта и преди всичко в двуборствата в източните бойни изкуства и завършва с половата обвързаност при решаването на проблемите на анатомичния и морфологичен анализи.

Анализът носи редица творчески аспекти и е проведен с обоснована критичност като изграден специалист. Научните търсения

В глава втора „Цел, задачи, организация и методика на изследването:

Формулираната цел е ясно дефинирана. Задачите последователно подчертават задълбочената работа в научното изследване за достигане на целта.

Описани са подробно използваните тестове показани в методологията и математико-статистическите методи.

Главата “Резултати и анализ” е с висока стойност. Добре са анализирани антропометричните и морфологичните показатели във връзка с особеностите на спортната практика. Желая да попитам автора защо е представил кратък корелационен анализ отнасящ се за морфологичните признаци и възрастовият аспект (таблица 6 стр.106) непосредствено след вариационния анализ. По-нататък хронологично в анализа са разгледани получените резултати при изследваните лица в биомеханичен, спортно педагогически аспект и анатомо-функционален анализ. Очевидно последният изброен тип е необходим за пояснение на спортната техника и обвързаността на кинематичната верига с особеностите на спорта карате. След изясняването им анализът продължава с динамометричен и стабилографски анализ на изпълняваната техника в карате. Тук на място е използвана възможността за динамичната компенсация на тегловните усилия приложени върху платформата произлизащи от техническите й характеристики. Методиката за оценка на равновесната устойчивост при динамична двигателна структура и при статична (поза Ромберг) е използвана напълно коректно. Все пак бих дал препоръка на автора при бъдещи изследвания, статичната поза на Ромберг да бъде записвана отделно, тъй като динамиката и статиката са два напълно различни аспекта в двигателната структура на състезателя.

Травматологията в карате е представена в отделен раздел. В тях освен обсъждането на опитните данни са включени и публикувани

резултати от литературни данни, но това е предимство на разработката. Корелационният и факторният анализи са направени изчерпателно и обясняват влиянието на измерваните в изследването показатели. Според моето мнение таблица 12 (стр. 158) отнасяща се за корелационния анализ, би изглеждала по-добре преди раздела III.5 Анализ на травматизма. Добро впечатление оставя изчерпателното определяне на факторните групи от факторния анализ, в които участват антропометрични, морфологични, биомеханични, травматологични признаци, възраст, спортен стаж, спортна квалификация и пол.

Работната хипотеза е научно доказана. Изводите и препоръките са конкретни и логично следват от получените резултати и направения анализ.

Според моето становище теоретичните и научно-приложни приноси на дисертационния труд са следните:

1. Направено е подробно изследване на елитна група спортисти от състезателна, анатомична и биомеханична гледна точка.
2. На базата на проведената анкета и професионалния спортен и медицински опит са изведени заключения с несъмнена практическа полза.
3. Подробният травматологичен анализ в рамките на 15 страници е съществен принос към практиката, още повече, че е авторът е компетентен в заключенията не само от медицинска, но и от спортно-педагогическа гледна точка.

Когато изследванията са проведени от подобни позиции, това ги прави по-надеждни и релевантни и при други видове конкурентни спортове и двуборства.

По темата са представени достатъчен брой публикации, участия в научни форуми и в три проекта. Авторефератът е направен според изискванията на закона.

Давам положителна оценка на дисертацията на Димитър Райнов Загорски, докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Анатомия и биомеханика“ при НСА „Васил Левски“, на тема „ИЗСЛЕДВАНЕ НА МОРФОЛОГИЧНИТЕ, БИОМЕХАНИЧНИТЕ И ТЕХНИЧЕСКИТЕ ФАКТОРИ ЗА ТРАВМАТИЗЪМ ПРИ КАРАТЕ СЪСТЕЗАТЕЛИ“ и предлагам да му бъде присъдена ОНС “доктор” по научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. МЛФ)“, професионално направление 7.6 „Спорт“.

1.08.2018 г.

Подпис:
(доц. инж.Огнян Тишинов, доктор)